

Vennemødet i 1868

Da Grundtvig blev gift med sin 3. hustru, Asta i 1858, åbnede hun gæstfrit deres hjem for venner, bekendte og folk der ville i kontakt med Grundtvig. Således også en aften i 1863, hvor Grundtvigs ven, folketingsmand og gårdejer Jens Jørgensen kom på besøg. Jørgensen fortalte at det ellers planlagte Nordiske Kirkemøde ikke blev til noget. Hverken svenskerne eller nordmændene syntes tiden var inde. Asta havde ellers glædet sig til mødet, så da Jørgensen i stedet foreslog kun at indbyde vennerne af den kirkelige anskuelse til et møde, helmede hun ikke før der var truffet aftaler med gode grundtvigske lægmænd og præster om et VENNEMØDE. Det første vennemøde blev afholdt i 1863 i dagene efter Grundtvigs 80 års fødselsdag. Enkedronningen deltog sammen med 700 andre i det velbesøgte møde, der gik over 2 dage.

Det blev det første i en lang række af vennemøder frem til 1898. På møderne talte Grundtvig selv og mange af vennerne. Talerne blev afbrudt af sange. Emnerne kunne være Folkelig oplysning, Det danske folk, Højskolen i Soer, Præstefrihed. Efter mødet i 1898 blev en sammenslutning af Grundtvigs venner enige om at sætte et kirkeligt arbejde i gang. De stiftede derfor i efteråret 1898 den grundtvigske forening Kirkeligt Samfund af 1898, der nu hedder Grundtvigsk Forum.

Ill. fra Mindeskrift for Grundtvig

Store Tuborg set fra haven. I 1868 blev Grundtvig fejret med taler og sange i den oplyste have til langt ud på aftenen. Grundtvig blev 85 det år.

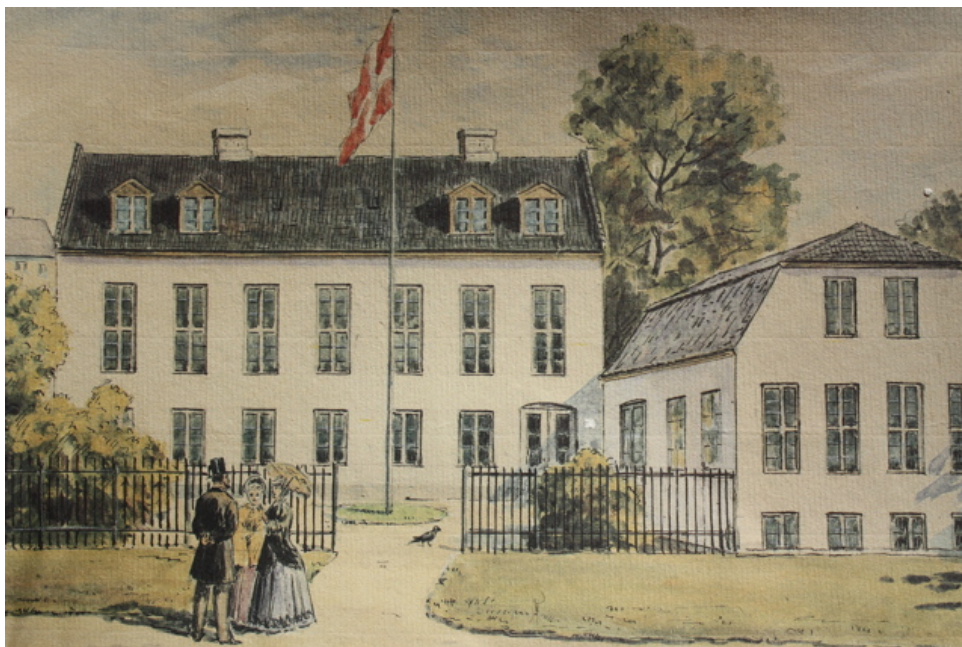
Året efter sluttede dagens festtaler med et fyrværkeri i haven: ... det tog sig rigtig kønt ud i den usædvanlig milde stille høstaften, noterer Grundtvigs kapellan Køster i sin beretning. Frem til Grundtvigs død i 1872 mødtes folk i haven for at ønske Grundtvig til lykke.

1870 afholdtes ikke vennemøde pga. de usikre storpolitiske forhold; der var krig mellem Frankrig og Tyskland og man forventede hvert øjeblik at Danmark skulle gå med. Men Grundtvig blev alligevel fejret på festligste vis med fakler i haven. Han stod på trappen og talte til folkemængden, der stod og sang nedenfor.

Også i 1868 var der mange deltagere i Vennemødet. Mødet fandt sted i Store Ravnsborg. Store Ravnsborg var et forlystelsessted udenfor Nørreport. Oprindeligt var det del af Københavns befæstningsværk, men i takt med at fattige københavnere ulovligt flyttede udenfor voldene, for at slippe for at betale skat, blev Store Ravnsborg brugt til festlige sammenkomster.

Mindst 1400 deltog i mødet på Store Ravnsborg, som Grundtvig havde indbudt til i Dansk Folketidende d. 4. september 1868:

”Da jeg, om gud vil give lykke dertil, ønsker endnu en gang at samles med mine kristne Venner trindt omkring fra, beder jeg dem, der har lyst og lejlighed dertil, om at give møde her i København torsdagen den 10. september. Onsdagen den 9. september bliver der, om gud vil, kirketjeneste i Vartov.”

Store Ravensborg. Fotografisk gengivelse ved Lars Thorkild Bjørn.

Mange havde ventet at der i lighed med året før ikke blev vennemøde, fordi Grundtvig stadig ikke var helt frisk efter episoden i 1867. I stedet kom der ekstra mange besøgende, måske fordi det var Grundtvig selv der inviterede til mødet. Allerede aftenen før samledes folk i haven på Store Tuborg for at ønske Grundtvig tillykke med hans 85 års fødselsdag. På selve vennemødet var Grundtvig rigtig i sit es; han var så frisk og fornøjet at alle måtte undres. Grundtvig talte om ordet i guds og menneskets mund, altså om kirken og skolen, og sluttede af med at betro tilhørerne at han egentlig havde tænkt sig at komme med en formaning om at de ikke blindt skulle følge med strømmen, når han ikke selv var der længere. Men han var nu kommet til den overbevisning at vennerne nok i fred ville vandre sammen og bygge på frihed, som er det eneste, menneskehjertet kan følge. Torsdag aften var der festmiddag med 650 deltagere i de to sale på Store Ravensborg. Stemningen var livlig og der blev skæmtet med at det var det vennemøde, hvor der var flest deltagere på trods af at der blev indbudt med det korteste varsel.

Læs mere om vennemøderne i ”De kirkelige vennemøder – 1863-1898” ved Jørgen Nielsen, udgivet på Kirkeligt Samfunds Forlag i 1922.